

PRESSKIT

<http://www.barracudamovie.sk/film/dira-u-hanusovic> / https://www.youtube.com/watch?v=S9qMxkiVF_Y&list=UUywJo9cR-72Q3B6bzJvfm8g

Premiéra v slovenských kinách: 16. 10. 2014

Programovanie filmu do kín:

Tomáš Janísek (Barracuda Movie), Tel: 0948 932 878, tomas.janisek@barracudamovie.sk,

PR a Media:

Ľubica Orechovská (PubRes) Tel: 0905 639428, lubica@kinematograf.sk

Rok výroby: 2014

Distribúciu tohto filmu na Slovensku finančne podporil:

**AUDIOVIZUÁLNY
FOND**

Krajina pôvodu: ČR

Dĺžka: 102 min.

HERCI

Maruna Tatiana Vilhelmová
Jaruna Lenka Krobotová
matka Johanna Tesařová
Jura Ivan Trojan
Olin Jaroslav Plesl
Lad'ova stará Simona Babčáková
Balin David Novotný
Lad'a Hynek Čermák
mladý Kódl Lukáš Latinák
starý Kódl Ján Kožuch
Hans René Přibíl
otec od rodiny Zdeněk Julina
Smrad'och Martin Myšička
matka rodiny Klára Melíšková

Tvorcovia

réžia Miroslav Krobot
producent Ondřej Zima
koproducent Evolution Films Pavel Berčík, Jan Ludvík
koproducent Česká televize Kateřina Ondřejková
koproducent RWE Martin Chalupský
koproducent Soundsquare Pavel Rejholec, Radim Janeš
výkonný producent Jan Kallista
výkonný producent Česká televize Jarmila Hoznauerová
námet a scenár Miroslav Krobot, Lubomír Smékal
dramaturgia Kateřina Ondřejková
kamera Jan Baset Střítežský
strih Jan Daňhel
zvuk Viktor Ekrť, Marek Hart
architekt Jan Vlček
výtvarník kostýmů Katarína Hollá
umelecký maskér Lukáš Král

SYNOPSIS

Učiteľka nemčiny Maruna (Tatiana Vilhelmová), toho času krčmárka, sa asi nikdy nevydá. Na malej dedine je vhodných mužov ako šafránu: nerozhodný starosta (Ivan Trojan) trávi príliš veľa času na posede a čaká na svojho jeleňa, detsky naivný Olin (Jaroslav Plesl) je okolím považovaný za neškodného dedinského blázna a klampiar Kódl (Lukáš Latinák) sa s radosťou a neskrývanou chuťou otočí za každou sukňou. Marune na pokoji nepridáva ani jej panovačná matka (Johanna Tesařová), o ktorú sa spolu so sestrou Jarunou (Lenka Krobotová) starajú. Keď dokonca Jaruna využije prvú možnú príležitosť a odchádza po boku postaršieho Nemca Hansa do Mníchova, zostáva Maruna v „Díře“ s matkou aj nápadníkmi sama. Jedného dňa však „u Hanušovic“ dôjde k nečakanej udalosti...

Link na trailer: https://www.youtube.com/watch?v=S9qMxkiVF_Y&list=UUywJo9cR-72Q3B6bzJvf-m8g

Díra u Hanušovic je filmovým debutom rešpektovaného divadelného režiséra a herca Miroslava Krobotu, ktorý ako umelecký šéf aj režisér dlhodobo pôsobí v pražskom Dejvickom divadle – jednom z najvýznamnejších a najnavštevovanejších českých divadiel. Práve s hviezdami hereckého súboru Dejvického divadla pochádza väčšina tých, z ktorými sa ako režisér rozhodol vstúpiť do sveta filmu.

„Náš film má niekoľko inšpirácií. Napríklad poetiku a vnútorný humor Akiho Kaurismäkiho alebo bratov Coenovcov, ale nechali sme sa inšpirovať aj dielom bratov Mrštíkovcov“ hovorí k filmu režisér a spoluscenárista Miroslav Krobot a k jeho komediálnemu žánru a podobe humoru dodáva *„Humor je pre mňa nevyhnutnou súčasťou diela, pokiaľ teda vnímam divadelnú inscenáciu, alebo film ako pokus o zdieľanie, porozumenie a hru. Mám rád humor, ktorý netrčí v podtitule ako zadanie, ale je zdanlivo samozrejímavý a nenápadný; humor, ktorý dokáže byť na hrane tragického, provokuje mozgové bunky a hravosť. Smiech je úžasný katalyzátor, ktorý uľahčuje komunikáciu.“*

O VZNIKU FILMU

Pri práci na filme **Díra u Hanušovic** se sešla **řada vynikajících hereckých osobností**. Režisér filmu Miroslav Krobot, známý predovšetkým ako dlouholetý šéf Dejvického divadla, herecký predstaviteľ Aloise Nebela alebo Pepika Hnátka z Okresního přeboru a spoluautor seriálu Čtvrtá hvězda, obsadil do hlavních rolí svého filmového debutu herečku **Tatianu Vilhelmovou**. Vedle ní ve filmu hrají Ivan Trojan, Lenka Krobotová, Johanna Tesařová, Jaroslav Plesl, Lukáš Latinák, Simona Babčáková, David Novotný nebo Hynek Čermák, v menších rolích se objeví také Klára Melíšková či Martin Myšička. Tvůrčí tým „Díry“ svůj filmový počín označil za **načernalou komedii**. Autoři scénáře **Miroslav Krobot** a **Lubomír Smékal** vnímají Díru u Hanušovic jako **film o lásce a naději a jako výraz respektu k těm, co zůstávají**.

Krobot napsal scénář ke svému filmovému debutu **Díra u Hanušovic** společně se svým spolužákem z gymnázia, dnes psychologem Lubomírem Smékalem. *„Náš film má několik inspirací. Například poetiku a vnitřní humor Akiho Kaurismäkiho nebo bratří Coenů, ale nechali jsme se inspirovat i dílem bratří Mrštíků,“ říká režisér a spoluautor scénáře Miroslav Krobot.* Svého dlouholetého přítele původně Krobot oslovil kvůli scénáři o stalkingu, ale postupem času z toho vznikla právě Díra u Hanušovic. S Lubomírem Smékalem však Krobot spolupracoval už v páté třídě na velkolepé, nakonec ovšem nedokončené dramatisaci Tří mušketýrů. Odlišnost profesí režiséra a psychologa pomohla tvůrcům při psaní rolí a poskytovala širší škálu pohledů na situace a příběhy postav.

Film vypráví naprosto **současný příběh mladé učitelky Maruny**, která pracuje jako hospodská v malé vesnici kdesi na Jesenicku, v níž natrefit na vhodného manžela není vůbec snadné. A tak se Maruna v podání Tatiány Vilhelmové zmiří mezi nerozhodným starostou **Ivanem Trojanem**, naivním místním prostáčkem Olinem (**Jaroslav Plesl**) a promiskuitním klempířem Kódlm, jehož ztvárnila hvězda slovenské Partičky **Lukáš Latinák**. Marunina sestra Jaruna (**Lenka Krobotová**) naopak neponechává nic náhodě a krátce poté, co na pohřbu potkává postaršího Němce Hanse, se ho rozhodne následovat do Mnichova. V tu dobu v „ospalé díře“ začíná přituhovat. Společenským centrem vesnice i všeho dění je hospoda, v níž se kromě hlavních protagonistů schází i nekonformní trojice lesních dělníků **David Novotný**, **Simona Babčáková** a **Hynek Čermák**. Poetika filmu Díra u Hanušovic vyžaduje špičkové herce, a tak není divu, že Krobot obsadil převážně herce, které dobře zná ze spolupráce na divadle. Zároveň se však nebál do rolí vesničanů a pobudů obsadit řadu neherců.

Pro tvůrce bylo podstatné, aby hrdinové filmu promlouvali naprosto věrohodným jazykem, který patří k prostředí Jesenicka, kde se děj filmu odehrává. Proto **postavy mluví v nářečí**. Přestože se režisér zabýval i možností obsadit herce z Moravy, jimž by dialekt nedělal takový problém, **vsadil nakonec na jistotu a obsadil herce, které dobře znal**. Jejich role pak namluvil v nářečí na CD a s předstihem hercům céděčka rozdál, aby měli dostatek času se dialekt naučit.

Výběr Jesenicka jako místa děje samozřejmě nebyl náhodný. Jde o prostředí, které Krobot se Smékalem důvěrně znají a vnímají ho jako kraj se specifickou dramatičností. Jesenicko patřilo do Sudet, v nichž byl za války i po ní narušen staletý vývoj, neboť celé území bylo uměle dosídlováno lidmi bez přirozených vazeb. *„Docházelo k promíchávání různých typů lidí z odlišných kulturních prostředí, lidí s různými hodnotami, morálními pravidly a zvyky. Mnoho lidí zde utíká před nezaměstnaností a náročným životem jinač, kde jsou podmínky příznivější. Je tu hodně agrese, alkoholismu a dalších závislostí. Jsou tu ale i lidé, kteří se i v těchto podmínkách snaží nerezignovat a aktivně svůj život ovlivňovat. Těmto lidem jsme chtěli vyjádřit svůj obdiv a úctu,“ říká Lubomír Smékal.*

Stejně jako prostředí Jesenicka byl pro tvůrce důležitý i humor. *„Humor je pro mě nezbytnou součástí díla, pokud vnímám divadelní inscenaci nebo film jako pokus o sdílení, porozumění a hru. Což vnímám. Mám rád humor, který netrčí v podtitulu jako zadání, ale je zdánlivě samozřejmý a nenápadný, humor, který dokáže být na hraně tragického, provokuje mozkové buňky a hravost,“ říká Miroslav Krobot.*

Jeseníky učarovaly i hercům a celému štábu. Na rozdíl od jiných natáčení, kdy se velmi často pendluje mezi domovem a placem, bydleli herci i štáb několik týdnů na místě lokace. **Celý film se natáčel ve vesnici Vikantice**, která je od skutečných Hanušovic vzdálená pouze necelých deset kilometrů.

„Jsem vděčná producentu Ondřeji Zimovi, že mi pro celou rodinu zařídil komfort k tomu, abych mohla v klidu natáčet a v pauzách být s dětmi. Prostě jsme se na šest týdnů nastěhovali do Vikantic a tam jsme s Vojtou a babičkami žili vesnický život. Dodnes na to u nás doma všichni s láskou vzpomínají,“ říká představitelka hlavní role **Maruny Tatiana Vilhelmová**, která zvládla natáčení velmi krátce po porodu. Postava Maruny ji stejně jako Jeseníky inspirovala. „Maruna má můj obdiv. Myslím, že kdybychom se spolu potkaly, a pokud by se se mnou vůbec dala do řeči, zírала bych na ni s otevřenou pusou. Řekla bych si: tak to je ženská. Jsem úplný ořezávátko! Aspoň to mi běželo hlavou, když jsem četla scénář. A když jsme natáčeli, nechala jsem se vést od režiséra, scenáristy, herců... I Jeseníky jsou velmi inspirující místo; kdybych byla malíř nebo spisovatel, tak tvořím jenom tam,“ dodává Vilhelmová.

Film *Díra u Hanušovic* vznikl v producentské dílně **Evolution Films** u producenta Ondřeje Zimy. Koproducentem filmu je Česká televize – Tvůrčí producentská skupina Kateřiny Ondřejkové, RWE a Soundsquare. „*Krobotův filmový debut se nejen dějově, ale i realizačně odehrává v prostředí zapadlé vesnice na Jeseníku. Je tedy více než logické, že vstup České televize do tohoto projektu je spojen s jejím ostravským studiem,*“ říká **kreativní producentka ČT Kateřina Ondřejková**. Film vznikl za finanční podpory Státního fondu kinematografie a dále za podpory Olomouckého kraje a organizací Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu a Jeseníky Film Office. Do distribuce film uvede **24. července 2014 A-Company Czech**. Ještě předtím bude ve světové premiéře uveden **na 49. Mezinárodním filmovém festivalu Karlovy Vary**, kam byl vybrán do **hlavní soutěže celovečerních filmů**.

PROFIL MIROSLAVA KROBOTA (1951) režisér, spoluautor scénáře

Po studiu na JAMU nastoupil v roce 1975 do Západočeského divadla v Chebu, později přešel do DVÚ v Hradci Králové a v roce 1984 do pražského Realistického divadla. Už v letech 1985 a 1988 byl oceněn Cenou Českého literárního fondu za inscenace *Merlin aneb Pustá zem* a *Čáry na dlani*. V roce 1990 se stal kmenovým režisérem Národního divadla, kde mimo jiné nastudoval vlastní dramatizaci románu bratří Mrštíků *Rok na vsi*, za niž v roce 1993 získal cenu Alfréda Radoka. Od roku 1996 do konce letošní sezóny působí jako umělecký šéf Dejvického divadla, ve kterém nadále zůstává jako člen uměleckého souboru, tedy režisérem i hercem. První režii přímo pro Dejvické divadlo, kam kdysi přivedl celý svůj absolventský ročník katedry ALD DAMU, byla práce na adaptaci povídek E. A. Poea *Utišující metoda*. Dejvické divadlo se pod jeho vedením stalo scénou první kategorie. Jen v rámci loňských Cen Alfréda Radoka bodovalo Dejvické divadlo čtyřikrát, jako Divadlo roku bylo oceněno i

v letech 2002, 2006 a 2011.

V roce 2001 jej obsadil Petr Zelenka do původně divadelní inscenace Příběhy obyčejného šílenství, za roli otce byl oceněn další cenou A. Radoka, tentokrát v kategorii talent roku. Za stejnou roli ve filmovém přepisu obdržel v roce 2005 Českého lva. Od té doby vytvořil řadu výrazných filmových postav, velký ohlas zaznamenal například v roli Aloise Nebela. Film Muž z Londýna maďarského režiséra Bély Tarra, v němž ztvárnil titulní roli, byl uveden v Cannes. Zahrál si mj. ve filmech Tajnosti, Dům, Ve stínu, Okresní přebor – Poslední zápas Pepika Hnátky, Revival nebo Hořící keř. Je spoluautorem divácky úspěšného televizního seriálu Čtvrtá hvězda, v němž také hrál.

ROZHOVOR S MIROSLAVEM KROBOTEM

Film Díra u Hanušovic je váš filmový režijní debut. Kdy prvně jste si s myšlenkou na vlastní celovečerní film začal pohrávat? Jak dlouho trvaly práce na scénáři a kolik času uběhlo od první myšlenky ke vzniku filmu?

Napadlo mě to několikrát v momentech, kdy jsem byl u filmového natáčení jako herec. Ale teprve scénář „Díry“ jsme psali s tím, že by to mohl být film, a pokud by to nevyšlo, byli jsme připraveni přepracovat jej pro divadlo. Scénář jsme psali asi rok a od prvních schůzek nad scénářem po dokončení filmu to trvalo asi dva a půl roku.

Scénář jste psal se svým přítelem a spolužákem z gymnázia psychologem Lubomírem Smékalem. Jak moc pro vás bylo důležité pracovat v tandemu? Měli jste oba od začátku jasnou představu o podobě i poselství filmu?

Jasnou představu o podobě a poselství filmu jsme neměli. Bavili jsme se společnými zážitky, situacemi, proplali jsme spoustu známých a kamarádů. To bylo v první fázi důležitější než téma. Teprve později jsme najednou pocítili cosi jako zodpovědnost dotáhnout to do konce. Samozřejmě včetně přemýšlení o podobě a tématu filmu. Obecně vzato se mi zdá profesní spojení divadelního režiséra a psychologa inspirativní samo o sobě, v našem případě k tomu můžeme přičíst i společná gymnaziální léta a snad i jistou blízkost pohledu na svět. Takže dobrý.

O Díře u Hanušovic hovoříte jako o filmu o lásce a naději a respektu k těm, co zůstávají, což lze nazvat tématy univerzálními. Prostředí Jesenicka, kde se děj filmu odehrává a odkud pocházíte, jistě ale hrálo určující roli... Jak moc je z hlediska motivace postav důležité, že žijí právě v zapadlé vsi kdesi na Jesenicku?

Luboš mluví v souvislosti s Dírou U Hanušovic o tématu moci a bezmoci především ve smyslu schopnosti dokázat rozhodovat či nerozhodovat o svém osudu. To je jednoznačně univerzální téma, ale bylo nám jasné, že nejlíp se k němu vyslovíme prostřednictvím maximálně konkrétního prostředí a věrohodných postav. Proto mluví postavy v nářečí a příběh se odehrává v tak konkrétním prostředí. Chtěli jsme se dopracovat univerzálnosti tématu zobrazením každodennosti, možná i banality a směšnosti. Svět malé vesnice je pro vyznění filmu zásadní, protože postavy jsou svou jednoznačností dostatečně radikální i průhledné a současně jsou – doufám – originální a například pro městského člověka i „exotické“.

Na začátku natáčení jste přiznal inspiraci Aki Kaurismäkim, bratry Coenovými, ale i bratry Mrštíky. Dovedl byste určit spojovací linku mezi těmito tvůrci? V čem vás jejich poetika inspirovala? A v čem naopak vidíte svébytnost poetiky vlastní?

O svébytnosti své vlastní poetiky můžu těžko mluvit, ale obecně jde hlavně o odvahu být co nejupřímnější a o zúročení zkušeností nasbíraných v divadle, filmu a životě. Spojovací linka Kaurismäkiho, Coenů a Mrštíků? Možná židovsko-finsko-moravský humor...? I když v případě Mrštíků jsem trochu na pochybách. Možná sociální citění, což zase tak úplně neseď u Coenů. Tak nevím, od každého nejspíš trochu.

Většinu rolí jste obsadil herci Dejvického divadla, jehož jste byl roky uměleckým šéfem. Nebyla to ostatně vaše první mimodivadelní spolupráce. Vzpomeňme například na nedávno uvedený a divácky velmi úspěšný sitcom Čtvrtá hvězda. Nakolik sehraň a řečneme i umělecká spřízněnost herců a režiséra filmu a jeho realizaci napomohla? Věděl jste od začátku, že role obsadíte právě herci Dejvického divadla?

Předpokládal jsem, že během natáčení budu mít jako debutant dost starostí, takže obsazení herci Dejvického divadla byla sázka na jistotu. Jistou dobu jsem se zabýval možností obsadit herce, kterým nebude dialekt dělat problémy, protože pocházejí z Moravy nebo jsou v angažmá třeba v Olomouci či Šumperku, ale nakonec jsem se rozhodl pro variantu Dejvického divadla s tím, že jsem každému z herců s předstihem nahrál osobní CD a namluvil jejich role v nářečí. Naučili se to dobře...

Díru u Hanušovic jste označil za „načernalou komedii“. Jak vnímáte roli humoru v uměleckém díle obecně?

Smích je úžasný katalyzátor, který usnadňuje komunikaci. Takže humor je pro mě nezbytnou součástí díla, pokud vnímám divadelní inscenaci nebo film jako pokus o sdílení, porozumění a hru. Což vnímám. Mám rád humor, který netrčí v podtitulu jako zadání, ale je zdánlivě samozřejmý a nenápadný, humor, který dokáže být na hraně tragického, provokuje mozkové buňky a hravost.

Jak byste popsal sám sebe jako režiséra? Necháváte prostor pro okamžité nápady a improvizace, nebo se držíte striktně scénáře?

Představu o celku mívám dost jasnou, včetně jakéhosi lakmusového papírku, co tam patří a co už ne. Ale v procesu zkoušení nebo natáčení se vůbec nebráním momentálním nápadům od kohokoliv, protože momentální nápad mívá nasmazatelný punc autenticity.

Střihač s vaším filmem mnoho práce údajně neměl – ve filmu prý není skoro žádná vystřižená scéna...

Ale jo, jsou takové, ale ve finální podobě jsme je vypustili především z důvodu délky filmu. Ale jsou i takové, které byly zbytečně popisné nebo doslovné, což zpětně platí i pro některé dialogy.

Jak vnímáte kameru Jana Baseta Střítežského? Jsou naplněny vaše představy o vizuální podobě vašeho filmu? Natáčení vyšlo na tropické dny loňského léta, což divák téměř nepozná, přestože kameraman se při natáčení vašeho snímku doslova zapotil...

Na počasí jsme měli velké štěstí. V Jeseníkách nám to mohlo klidně celé propršet, takže za pětatřicetistupňová vedra jsme byli vlastně vděční. Honzova kamera se mi moc líbí, protože se pohybuje přesně na hraně stereotypu a vyprahlosti světa lidí na jedné straně a krásy a síly hor na straně druhé.

Dokázal byste nyní, kdy za sebou máte filmový režijní debut, popsat rozdíl v režii divadelní a filmové? V čem spatřujete půvab a úskalí obou disciplín?

Film je oproti divadlu mnohem realističtější a není v něm tolik metaforického prostoru jako na divadle. Ale je docela možné, že jako nováček jsem tuhle svobodu filmové řeči zatím neobjevil. V každém případě mi filmový způsob vyjadřování docela vyhovuje, protože ani moje divadelní inscenace nejsou nijak zvlášť stylizované.

Láká vás filmová režie i do budoucna? Dovedete si představit, že byste se jako filmový režisér zhostil i jiného než vlastního scénáře?

Dám klasičtější odpověď: uvidíme. Pokud se ukáže, že Díra u Hanušovic bude přijata jako banální a zapomenutelný film, nemělo by to smysl. Na druhou stranu mě práce na „Díře“ inspirovala a dovedu si představit, že bych si dokázal vzít poučení a lépe bych se pohyboval například ve způsobu vyprávění obrazem nebo v adekvátním filmovém uplatnění dialogů. V každém případě jsme si s Lubošem Smékalem už začali o něčem povídat. Což naznačuje, že dávám přednost autorským projektům a na cizí scénář bych se těšil jen v případě velkého zalíbení a souznění.

Kde vlastně dnes vidíte své umělecké priority? V divadelní režii, filmové režii, herectví, scénáristice?

Mám velké štěstí, že prioritou pro mě dnes může být obsahově i formálně vzrušující téma, které je mi blízké. Bez ohledu na to, jestli režíruji divadlo, film nebo funguji jako herec.

PROFIL LUBOMÍRA SMÉKALA (1952) spoluautor scénáře

V roce 1975 absolvoval studium psychologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a nastoupil jako psycholog práce v ZPA Nusle. V roce 1978 se nadchnul pro tehdy nový obor manželské a rodinné poradenství a terapie a v práci se hodně realizoval. V této době šlo o obor, který byl v rámci psychologie do jisté míry undergroundem a poskytoval poměrně široký prostor pro experimentování, nadšení i tvořivost. V 80. letech prošel výcvikem ve skupinové dynamické psychoterapii (SUR). V roce 1992 pobýval v USA, kde v Elysium Institute v Kalifornii absolvoval kurzy zaměřené na práci s tělem (aquabioenergetika). Po návratu pokračoval v práci v manželské poradně v Olomouci, kde se zabýval párovou a rodinnou terapií a poradenstvím, ale také skupinovou terapií a tzv. skupinami osobního rozvoje. Externě spolupracoval s redakcí olomouckých novin Puls a magazínem Olomoucký Kurýr. V roce 1997 byl na základě jeho scénáře natočen krátký film Gambleři. Po roce 2000 začal spolupracovat s Českým rozhlasem Olomouc, postupně začal psát krátké fejetony, které více než dva roky pravidelně dvakrát týdně v rádiu četl. Kromě těchto fejetonů se jednou měsíčně autorsky podílel na hodinových tematických relacích formou živých „talk shows“. Napsal několik publikací a stál se zaměřením především na mezilidskou komunikaci, problematiku moci a problematiku pomáhajících profesí.

ROZHOVOR S LUBOMÍREM SMÉKALEM

S Miroslavem Krobotem, režisérem a spoluautorem scénáře Díry u Hanušovic, se znáte již od gymnaziálních let a jste dlouholetí přátelé. Co vás ke spolupráci na filmu přivedlo a jak vůbec nápad napsat scénář k celovečernímu filmu vznikl?

Známe se dokonce už ze základní školy a už tehdy jsme spolu začali psát. Obávám se ovšem, že se z té doby nic nedochovalo. Na gymnáziu (tehdy vlastně SVVŠ) jsme potom tak trochu dělali divadlo a vymýšleli písničky u klavíru, což bavilo nás i naše spolužáky. Takhle nějak jsme si tvořili historii, i když tehdy jsme to tak nevnímali, ovšem teď se to hodí, protože je na co sentimentálně vzpomínat. Po gymnáziu se Mirek ocitl na JAMU a já na psychologii v Olomouci. I když jsme se od té doby pohybovali každý někde jinde, byli jsme pořád v kontaktu a občas se scházeli.

Co nás přimělo napsat scénář k filmu, si vlastně příliš jasně neuvědomuju. Počátek byl asi vlastně u Mirka, který měl nápad psát něco na téma stalkingu, takže se na mě obrátil a začali jsme si povídat o svých představách. To povídání potom téma stalkingu opustilo, přišlo nám jako příliš umělé, a začali jsme mluvit o tom, k čemu máme oba blízko a co máme doopravdy prožito. Původně jsme moc nepřemýšleli nad tím, jestli to bude scénář pro film nebo divadlo, důležité bylo, že to bylo něco, co nás bavilo.

Jak dlouho jste na výsledné podobě scénáře pracovali? Psali jste v neustálé shodě, nebo je scénář výsledkem uměleckých střetů a vzájemného kompromisu?

To je další otázka, na kterou nedokážu odpovědět přesně. To první napsání trvalo několik měsíců, možná rok, museli jsme se setkávat buď v Praze, nebo v Olomouci a domlouvat časy, kdy jsme měli oba volno a to nebylo často tak jednoduché. Byla to nárazová, docela intenzivní setkání, mezi nimiž plynul čas, ve kterém jsme byli s tématem každý sám. Asi to tak bylo dobře, poněvadž téma zrálo a usazovalo se. Po té první fázi ovšem následoval čas různých dodělávek a úprav, takže celková doba byla určitě delší než rok.

Nevzpomínám si na nějaké „umělecké“ či jiné „střety“, dokonce jsme se ani nepohádali. Asi to bylo tím, že to pro nás byla zábava, při které jsme vlastně neustále konverzovali. Výhodou bylo, že jsme navzájem rozuměli tomu, co říká ten druhý, byli jsme součástí toho příběhu, který se ve vzájemném povídání rodil a doladoval. Ona ta bezkonfliktnost a relativní pohoda provázela film jak ve fázi tvorby scénáře, tak ve fázích přípravy na natáčení a natáčení samo. Myslím, že je to z velké míry také zásluha Mirka Krobota, který o tom možná ani neví, ale na lidi kolem sebe tu atmosféru vzájemného respektu šíří.

Jak moc je pro film důležité, že se odehrává právě na Jesenicku?

To, že se příběh odehrává na Jesenicku, samozřejmě není náhoda. Jednak je to prostředí, které oba docela dobře známe a máme ho rádi, jednak si myslím, že se jedná o kraj, který je doprovázen specifickou dramatičností. Jde vlastně o Sudety, prostředí, v němž byl v době války a po válce narušen přirozený vývoj, kdy bylo toto prostředí uměle dosídlováno lidmi, kteří zde neměli své kořeny a přirozené vazby. Docházelo k promíchávání různých typů lidí z odlišných kulturních prostředí, lidí s různými hodnotami, morálními pravidly a zvyky. Je to prostředí, které je na jedné straně velmi drsné, ale současně má i svou zvláštní drsnou poetiku. To se týká nejen zdejší přírody, ale i mezilidských vztahů.

Kromě příběhů jednotlivých postav je film také příběhem o moci a bezmoci. A to je téma, které přesahuje region. Snažíme se být úspěšní, abychom byli mocní. Pokud se nám nedaří uskutečňovat svá přání, své sny nebo pokud si nezískáváme pozornost jiných, můžeme se snadno cítit jako bezmocní, kteří nemohou ovlivňovat svět kolem sebe, a kteří dokonce nemohou účinně ovlivňovat ani to, co se děje s nimi samými. Tento pocit bezmoci může snadno ústít buď do rezignace a různých podob úniku nebo do kompenzačních aktivit, kterými se zdánlivě přibližujeme moci, ale většinou se jedná spíše o iluzi, která velmi snadno pomine. Svoji bezmocnost se můžeme ovšem snažit také kompenzovat aktivitami, které nám mohou poskytovat iluzi moci. Takovou kompenzací bezmoci může být například agresivita a despotické chování, agresivní promiskuita, některé případy přijetí funkce, na kterou nemám, ale která je spojena s delegovanou mocí a řada dalších podob.

Využil jste při psaní a tvorbě dialogů své zkušenosti psychologa?

Rád bych předstíral, že ne, ale ono se to tam přirozeně projevovalo. Nebyl to záměr, spíš jsem se snažil od psychologizování oprostít. Báł jsem se nepřirozených konstruktů, chtěl jsem, aby scénář byl co nejpravdivějším odrazem kraje a lidí v něm. Dodatečně jsem si dělal něco jako psychologické profily jednotlivých postav, které jsme potom s Mirkem konzultovali a které se občas uplatnily při práci s herci při natáčení.

Odrážejí se ve filmu reálné situace, které jste zažili, a mají postavy filmu svůj předobraz ve skutečném světě, nebo je vše výsledkem vaší fabulace a skutečností jste se inspirovali pouze volně?

Většina postav je naší zhuštěnou zkušeností, jejich předobrazem není jediná osoba, ale osoby podobného typu, se kterými jsme se potkávali nebo o nich slyšeli. Ve filmu se objeví několik situací, které se skutečně staly, byť třeba za odlišných okolností a pro náš příběh jsou tak trochu přizpůsobeny. Takový předobraz má například příběh Ladina, Balina a Laďovy staré a některé situace, do kterých se dostává Olin. Většinou se ovšem jedná o volnou inspiraci tím, co jsme vnímali, a fabulování příběhu, s nímž jsme tak trochu žili. Na autenticitě příběhu se ale rozhodně podílelo obsazení některých menších rolí našimi kamarády, kteří pocházejí přímo z Jesenicka.

Přirostla vám některá z postav obzvláště k srdci?

Já mám osobně rád postavu Olina, který je vysmíván a považován za naivního hlupáka a prostáčka. Přesto si i v prostředí, které je mnohdy kruté, uchováva kus naivity, schopnosti nadšení, citlivosti a upřímné lidskosti, která se svému okolí tak trochu vymyká a vlastně tím působí nějak divně. Při psaní Olina jsem měl na mysli jednoho našeho blízkého kamaráda, který bohužel už před více než deseti lety zemřel a kterého mi Olin připomíná. Chtěl jsem, aby se s námi alespoň takhle na filmu podílel.

Kromě Olina mám rád také postavu Maruny, která není vůbec jednoznačným kladným hrdinou, ale je to člověk, který se nevzdává a hledá možnosti naplnění svého života. Dělá chyby, ale není bezmocná.

V Českém rozhlase máte svůj pravidelný fejetonistický pořad Minuta pro tebe, napsal jste scénář ke krátkému filmu Gambleři, psaní pro vás tedy není ničím neznámým. Rozmýšlíte už nad nějakým dalším scénářem k celovečernímu filmu?

Myslím, že můžu opatrně prozradit, že jsme se s Mirkem Krobotem pustili do nového projektu a začínáme psát nový scénář. Víc v této fázi prozrazovat nechci.

Čím pro vás vůbec psaní uměleckých textů je? Koničkem, relaxací, zábavou, či v psaní scénářů vidíte nějaký hlubší smysl a přesah?

Já si tím vlastně plním své dětské sny. Vyrůstal jsem v rodině, kde jsem byl „dosazen“ na místo svého strýce, který se těsně po válce věnoval filmu a divadlu. Mne pojmenovali po něm a zároveň se ode mne očekávalo, že budu mít stejné zájmy a že budu jako on. No a já začal toto očekávání naplňovat, byť svým vlastním způsobem.

ROZHOVOR S TATIANOU VILHELMOVOU

Miroslav Krobot film Díra u Hanušovic popsal mimo jiné i jako vyjádření respektu k těm, kteří zůstávají. Proč myslíte, že Maruna, kterou ve filmu hrajete, je jednou z těch, kteří v zapadlé vesnici zůstali, přestože najít si vhodného partnera se pro ni zdá být téměř neřešitelným

rébusem?

Asi to pro ni není životně důležité, mít muže. Podle mě žijeme ve společnosti, která je stále do něčeho tlačena. Žena by se měla vdát, mít muže a dítě, anebo pracovat na své kariéře, a tím pádem nebude mít na manžela ani na dítě čas! Jenže jsou taky lidi, kteří netouží ani po manželství, kariéře, dokonce ani po městském životě. Jejich kořeny jsou srostlé s přírodou, domovem, kde se narodili, s rodiči, s místními obyvateli, s dobyt看, o který se starají... Můžeme se tomu vysmívat, stejně jako oni se vysmívají nám městským, nebo se na věc dívají z jiného úhlu a natočit o tom film.

Maruna se zdá být plná paradoxů – ač zdánlivě smířená s životem bez perspektiv, rozhodně nepůsobí rezignovaně. Popsala byste její vnitřní životní energii jako klíč ke ztvárnění její postavy? Jak se vám vlastně Maruna hrála?

Maruna má můj obdiv. Myslím, že kdybychom se spolu potkaly, a pokud by se se mnou vůbec dala do řeči, zírala bych na ni s otevřenou pusou. Řekla bych si: tak to je ženská. Jsem úplně ořezávátko! Aspoň to mi běželo hlavou, když jsem četla scénář. A když jsme natáčeli, nechala jsem se vést od režiséra, scenáristy, herců... I Jeseníky jsou velmi inspirující místo; kdybych byla malíř nebo spisovatel, tak tvořím jenom tam.

Vzpomněla jste si v souvislosti s Marunou na jinou svou roli vesnické dívky, Božku z Divokých včel Bohdana Slámy? V čem se podle vás obě postavy liší?

Vzpomněla. Ale atmosféra v obou krajích je rozdílná a stejné to bylo i se scénáři. Řekla bych, že Vikantice jsou poetičtější. Navíc Divoké včely napsal Bohdan Sláma jako mladý muž a já v nich hrála dívku na pokraji dospělosti. Zatímco Díru psali dva zralí bardi o ženě, která je už dávno dospělá.

Jak byste srovnala spolupráci s Miroslavem Krobotem jako divadelním a filmovým režisérem?

Nevidím žádný rozdíl. Je hledačem pravdy. Nemá rád vlnky a ozdoby, patos a lacinost. Vždycky bude mít svůj osobitý rukopis, ať ve filmu nebo u divadla. Má rád lidi a ke všem se chová stejně, v tom je jeho velikost. Ale to je vše, co o něm můžu za třináct let, kdy byl mým šéfem v divadle, říct. Moc ho neznám, nikdy jsme si nějak sáhodlouze nepovídali, nerad rozebírá divadlo nebo psychologii postav a já vlastně taky ne.

Jaký vy sama máte vztah k divadelnímu a filmovému herectví? Tíhnete v současné chvíli více k jednomu či druhému, nebo vás rozkročení mezi divadlem a filmem naplňuje nejvíce?

Ne, z rozkročení mě už bolí nohy. To už jsem zažila, jednou nohou na natáčení, druhou v divadle a zadkem ještě v rozhlase nebo dabingu. Teď už takhle nepracuji. Má kapacita je plná. Oběma nohama stojím pěkně doma a užívám si svého krásného života. Vrtuli roztáčím, jen když přijde role zajímavější než je momentálně ta má osobní. A to je mi pak jedno, jestli jdu do filmu, nebo do divadla.

Jaké to je, potkat se ve filmu s letitými kolegy z Dejvického divadla? Je fakt, že se herecky důvěrně znáte z divadelního pódia, před filmovou kamerou výhodou?

Je to neustále zábavné. Při tomhle natáčení obzvlášť, protože jsme hráli v nářečí a mohli se z toho potřhat smíchy. Známe se herecky velmi dobře, můžeme se na sebe spolehnout, nebojme se říct výtku, pomáháme si... je to fajn.

Díru u Hanušovic jste natáčela pár měsíců po porodu. Bylo pro vás v tomto ohledu natáčení náročné? Jak jste péči o miminko a práci na place zároveň zvládala?

Ano, byla jsem krátce po šestinedělí, ale vše plynulo v klidné harmonii. Jsem vděčná producentu Ondřeji Zimovi, že mi pro celou rodinu zařídil komfort k tomu, abych mohla v klidu natáčet a v pauzách být s dětmi. Prostě jsme se na šest týdnů nastěhovali do Vikantic a tam jsme s Vojtou a babičkami žili vesnický život. Dodnes na to u nás doma všichni s láskou vzpomínají.

Nově vás diváci mohou vidět v roli Boženy Němcové v divadle Viola. Zjistila jste o této na svou dobu nekonvenční ženě něco nového a je vám tato postava něčím blízká? Je podle vás náhoda, že vám tyto role silných žen z venkova vstupují do života?

Nic není náhoda (smích). Přeji si takové role hrát. Nejsem herečka proto, abych se každý večer objevovala v televizi v hezkých šatičkách, nalíčená a plácala zlato. Jsem kaskadér, potřebuji výzvy. Božena Němcová je jednou z nich. Uvědomuji si to při každém představení, kdy ji ve Viole hraju. Je to další žena, před kterou se klaním. Velká spisovatelka, originální nadčasová žena a obrovská matka! Její přemýšlení o mateřství a výchově mě sráží na kolena. To byl například jeden z mnoha objevů při zkoušení této hry. Ale aby to nevypadalo, že toužím hrát jen Johanky z Arku, to ne. Pro mě

je výzva hrát i v pohádce třeba lakomou královnu a úplně se znemožnit! Nebo natáčet s klukama improvizovanou Partičku, protože to je adrenalin – tady a teď.

ROZHOVOR S LUKÁŠOM LATINÁKOM

Postava promiskuitného klampiaru Kódlu v Díře u Hanušovic nie je vašou prvou hereckou príležitosťou v českom filme. Českí diváci vás mohli vidieť napríklad vo filme Pouta. Ako vás oslovili tvorcovia Díry u Hanušovic?

Pozvanie do filmu prišlo potom, keď režisér Miroslav Krobot režíroval u nás v divadle Astorka Korzo '90 Dostojevského Idiota, kde mi zveril postavu Parfena Rogožina. Z obsadenia do filmu Díra u Hanušovic som mal veľkú radosť aj preto, že v ňom hrá súbor Dejvického divadla a hrať spolu s nimi je pre mňa veľkou ctou. Okrem iného ide o celkom vtipnú postavu. A pochopiteľne som Mirkovi vďačný za jeho nápad zobrať si do tímu dvoch slovenských junákov. Môjho otca vo filme stvárňuje bard Martinského divadla Janko Kožuch.

Klampiar Kódl reprezentuje hlavne komickú rovinu Díry u Hanušovic. Sú vám komediálne polohy ako hercovi bližšie?

Mne sa zdal vtipný celý scenár, aj keď sa v ňom nie vždy rozoberajú veselé témy. Veď v ňom nakoniec hrá celá plejáda komediálnych hercov a herečiek, takže v tomto sa nijako výnimočne necítim. Mladý Kódl je človek s odľahčeným svedomím a zo života si radšej berie to „veselšie“ akoby si všadeprítomnú samotu strpčoval ešte viac. Humorné postavy mám ale samozrejme asi radšej.

Ako se vám spolupracovalo s režisérom Miroslavom Krobotom a s hercami z Dejvického divadla? Bola spolupráca s nimi v niečom rozdielna vďaka faktu, že sa všetci navzájom veľmi dobre nielen z divadla poznáte?

Bolo to skvelé! Celé nakrúcanie budilo skôr dojem letného oddychu, než práce... skrátka veget. Určite aj vďaka neustálemu odbiehaniu Táni Vilhelmovej, ktorá v tom čase akurát kojila. Všetci si vzájomne držia palce, vymýšľajú „vtípky“, ktorými zásobujú Mirka Krobota, bavia sa o práci, a hlavne sú úplne v pohode, normálni, ľudskí. To, že medzi nimi a Mirkom je už mnohoročná skúsenosť, je cítiť, vidieť, počuť... Vedia a ponúkajú presne to, čo by tam „rejža“ chcel mať. Makajú naplno a ruke, ktorá ich vedie, plne dôverujú. Prirovnal by som to k „nášmu divadelnému súboru“ Teatro Tatro, kde taký rodinný pocit zažívam, a pochopiteľne, keď se začne pracovať, tak naplno! Počas nakrúcania to bolo podobné a pri magickom slovku *klapka!* všetko stíchlo.

Máte možnosť porovnávať: ako sa podľa vás darí súčasnému českému a slovenskému filmu? Český je na tom dobre a o slovenskom som tiež čosi započul...

V akom ďalšom projekte okrem Díry u Hanušovic sa na vás môžu diváci v najbližšej dobe tešiť – či už v Čechách, alebo na Slovensku?

Momentálne sa ešte na Slovensku dorábajú Profesionáli – policajný sitcom, ale dostal som aj malú rolu v dlhoočakávanom filme Ondreja Šulaja Agáve. V Čechách som namočený v seriáli Obvodák

Martin a vo filme Andílek na nervy, ku ktorému ma prizval Juraj Šajmovič po spolupráci na snímke Tady hlídám já.

ROZHOVOR S LENKOU KROBOTOVOU

S vaším otcem Miroslavem Krobotem se profesně potkáváte v Dejvickém divadle, nyní vás ve filmu Díra u Hanušovic režíroval i před filmovou kamerou. Jaké to vlastně je, být pod režijním vedením vlastního otce?

Už spolu pracujeme docela dlouho, takže ho při práci dávno vnímám jinak než jako otce. Už v počátcích naší spolupráce bylo jasné, že rodinné vazby při práci bude třeba oddělit, a to se nám naštěstí podařilo, i když jsem opravdu netušila, jestli to půjde... Táta je vynikající zkušený režisér, který vychází z herců, z lidí takových, jací jsou, má humor, nadhled a v sobě takový zvláštní klid, takže myslím, že především díky těmto jeho vlastnostem jsem se dokázala uvolnit, soustředit se a pracovat jako všichni ostatní. Díra u Hanušovic byla díky kameře trochu nová zkušenost, ale v klidu, v horách, zkoušelo se, radost myslím pro celý náš soubor...

Děj filmu se odehrává na Jesenicku, odkud váš otec pochází. Máte vy sama k tomuto místu nějaký vztah?

Mám, máme tam chalupu, příbuzné, kamarády, takže tam trávíme docela dost času. Je to krásný, svérázný kraj, ráda se tam vracím.

Tvůrci filmu označují Díru u Hanušovic jako „načernalou komedii“. Vám samotné jako herečce je bližší spíše komediální, nebo vážná herecká poloha?

Nejradši mám – stejně jako na divadle – když se obě polohy snoubí, když se divák baví a pak zjistí, že má hlubší, vážnější zážitek, než si myslel.

Předpokládám, že přítomnost kolegů z Dejvického divadla byla na place spíše výhodou. Na druhou stranu se nabízí otázka, zda třeba nedošlo na příznaky ponorkové nemoci...

Nebylo by normální, kdyby se tyhle věci neděly, ale zažila jsem je spíš v divadle a většinou jsme schopni si je včas vyříkat. Při tomhle natáčení jsme byli v jiném, novém prostředí, střídali se na place, přitom všichni kdesi v lesích, na horách... soustředili jsme se na to, abychom co nejvíc naplnili tátovu představu. Večer dali všichni pivko, bylo léto a vidět se při tak pěkné práci o prázdninách byl bonus.

Marunina sestra Jaruna, již ve filmu hrajete, působí z obou sester jako ta pasivnější a submisivnější, přesto je to právě ona, kdo využívá první příležitosti a rodnou vísku opouští. Čím si její probuzenou schopnost jednat vysvětlujete? Postarší Němec Hans sex-appealem zrovna neoplývá...

Myslím, že je to její podvědomí, co zafunguje, mít možnost změny, mít se prostě jinde lépe... a určitě i jistá dávka lenosti a pohodlnosti.

Jaké vůbec bylo režijní vedení vašeho otce v rámci Díry? Zkoušeli jste i na divadle jako třeba v případě seriálu Čtvrtá hvězda, kde hráli snad všichni herci Dejvického divadla?

Zkoušelo se na place, protože se dalo na každý den jen tolik obrazů, abychom byli v klidu a měli na ně dost prostoru. Souvisí to s jeho způsobem práce, na kterou jsme zvyklí i v divadle. Měla jsem pocity podobné, jen s tím rozdílem, že se to pak šlo ještě natočit.

Jaká postava vám je ve vaší herecké kariéře nejbližší? Jakou byste si naopak chtěla zahrát?

Mám teď v divadle moc ráda Mášu z Racka, z dřívějších třeba Charlottu ze Spříznění volbou. Z filmu ráda vzpomínám na Restart a Karamazovi. Mým snem je zahrát si nějakou dramatickou postavu v historickém filmu nebo oběť či vyšetřovatelku ve stylu severských kriminálek.

V poslední době jste herecky na roztrhání. Plánujete ještě nějaký další velký projekt, nebo budete také chvíli „odpočívat“ na prknech Dejvického divadla?

Že jsem na roztrhání, jste slyšeli kde?:-) Teď hodně hraju, těšíme se na nového uměleckého šéfa v Dejvickém divadle a jsem sama zvědavá, co na mě čeká... Také se objevím v novém cyklu Nevinných lží.

© *Evolution Films / PubRes / Barracuda Movie*

(všetky tu uvedené informácie, vrátane doslovných citácií sú k voľnému použitiu)